

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktualitātes dzīvnieku infekcijas slimību jomā

Jānis Grosbārdis
Pārtikas un veterinārā dienesta
Dienvidzemgales pārvaldes vadītājs

Bauska,
24.10.2024.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktuālās dzīvnieku infekcijas slimības

Infekciozais katarālais drudzis

Augsti patogēnā putnu gripa

Āfrikas cūku mēris

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis – Blue tongue - *Zilās mēles slimība*

- * vīrusa ierosināta, atgremotāju infekcijas slimība;
- * izteiktas slimības klīniskās pazīmes novēro aitām, bet liellopiem un kazām slimība parasti noris subklīniskā, apslēptā, vizuāli neizteiktā formā;
- * slimību pārnēsā un izplata tās bioloģiskie slimības pārnēsēji (vektori) - asinssūcēji insekti (mīgeles) - ja nav šo asinssūcēju kukaiņu, tad slimības pārvešana no viena dzīvnieka uz otru – tieša vai netieša kontakta ceļā – lielākoties, nav iespējama!

Pārtikas un veterinārais
dienests

IKD klīniskās pazīmes aitām;
avots: Pirbraita institūts

Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Vācijā 2024

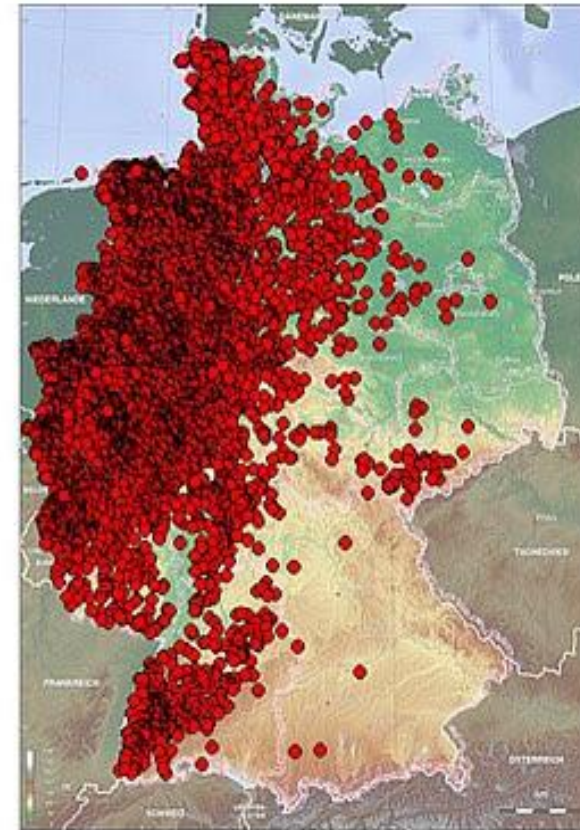
BTV-3 uzliesmojumu attīstība no jūlija sākuma

1.Juli 2024 (86 Ausbrüche)

1.August 2024 (1.419 Ausbrüche)

6.September 2024 (7.675 Ausbrüche)

No pirmā jūlija līdz pirmajam augustam bija 1333 jauni uzliesmojumi; no pirmā augusta līdz sestajam septembrim – 6342 jauni uzliesmojumi

Pārtikas un veterinārais
dienests

Ja valstī tiek konstatēts IKD

- **tiek zaudēts valsts oficiāli brīvais statuss** uz šo slimību;
- valsts kompetentā iestāde izstrādā **IKD izskaušanas programmu** – slimības kontrolei un izskaušanai, kas sevī ietver:
  - a) teritoriālo tvērumu – visa valsts vai vismaz 150 km radiusā ap katru slimības skarto novietni/ objektu;
  - b) uzņēmīgo sugu dzīvnieku uzraudzību;
  - c) dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumus;
  - d) tiek pieņemts valstisks lēmums par vai pret uzņēmīgo dzīvnieku vakcināciju pret IKD

IKD skartajā novietnē:

- a) slimie dzīvnieki tiek izolēti;
- b) saslimšanas risku mazinošie pasākumi – pasargāt no miģelēm, lietot insekticīdus un repelentus;
- c) dzīvnieku uzņēmīgo dzīvnieku un to bioproduktu pārvietošanas ierobežojumi;

*ir atļauts izvest uz kautuvi klīniski veselus dzīvniekus tūlītējai nokaušanai.

Ir liegums izvest audzēšanai uz citu ES dalībvalsti (neatbilst TRACES sertifikātā dzīvnieku veselības garantijas nosacījumiem).

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozā katarālā drudža uzraudzība

VGPVI Rīk.Nr.92 (07.05.2024.) Par infekciozā katarālā drudža valsts uzraudzības programmas apstiprināšanu

Rīkojums ir spēkā no 2024. gada 13.maija līdz 29. novembrim.

Programmas mērķis Nodrošināt Infekciozā katarālā drudža aktīvo un pasīvo uzraudzību valstī, lai noteiktu infekciozā katarālā drudža iespējamo izplatību Latvijas Republikas teritorijā.

Dienvidzemgales pārvaldes uzraudzības teritorijā 2024. gadā
liellopu populācija - 31760, plānotie paraugi - 38,
aitu populācija - 7702, plānotie paraugi - 9,
kazu populācija - 1108, plānotie paraugi – 2.

Ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu informējiet praktizējošo veterinārārstu.

Putnu gripa

- **Kontagioza vīrusa slimība, kas bojā elpošanas un gremošanas orgānus un nervu audus daudzām putnu sugām**
- **Ir sastopamas 2 vīrusa patogēnās formas:**
  - **zemi patogēni putnu gripas vīrusi**
  - **augsti patogēni putnu gripas vīrusi**
- **Infekcija ir reģistrēta visā pasaulē kopš 1887.g. (Itālijā)**
- **2024. gadā Latvijā ir mazāk ziņojumu par atrastiem beigtiem putniem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem**

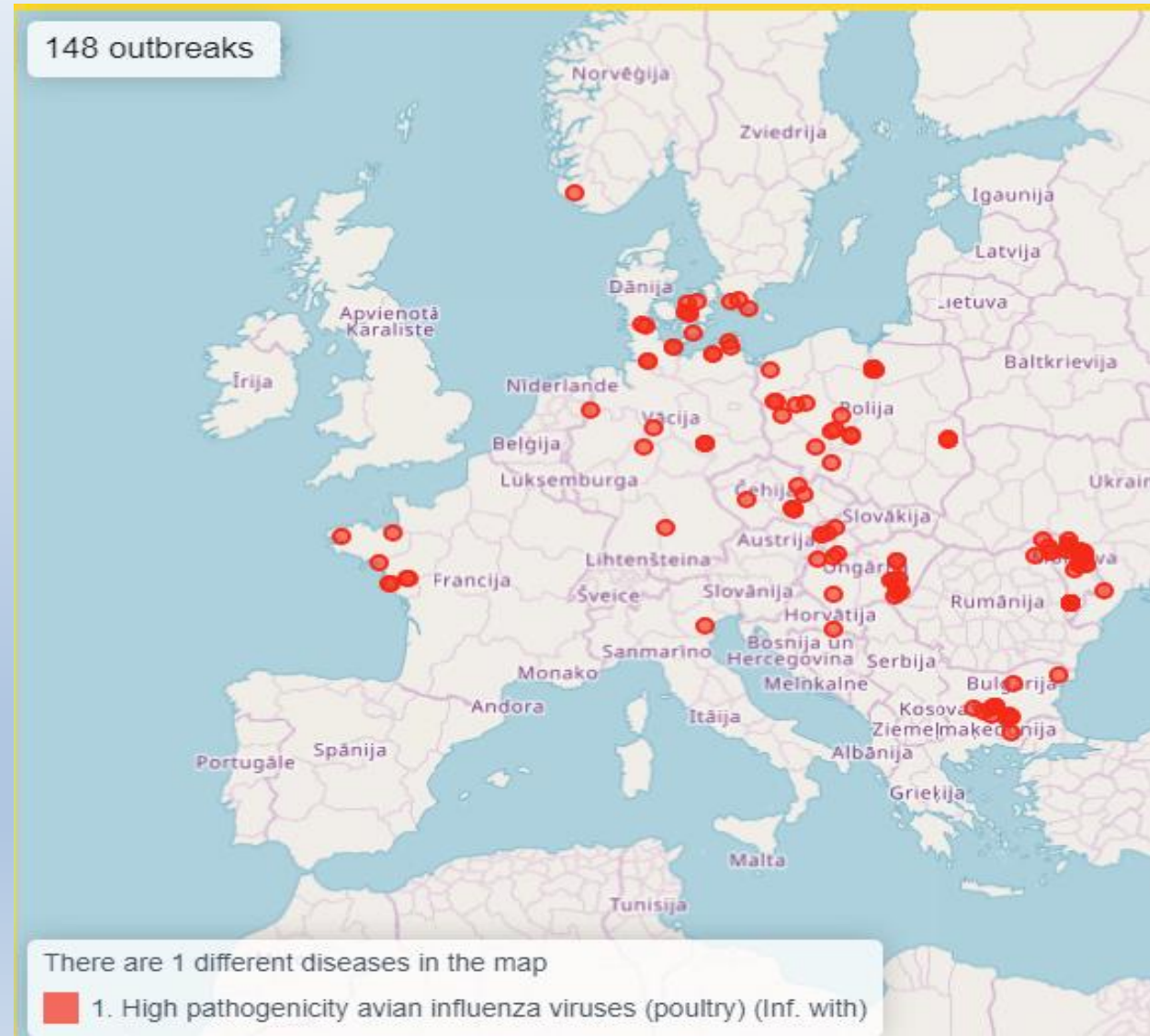

Pārtikas un veterinārais dienests

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

APPG uzliesmojumi mājputniem (01.01.-23.09.), no ADIS

Polijā - 26 APPG uzliesmojumi mājputnu novietnēs

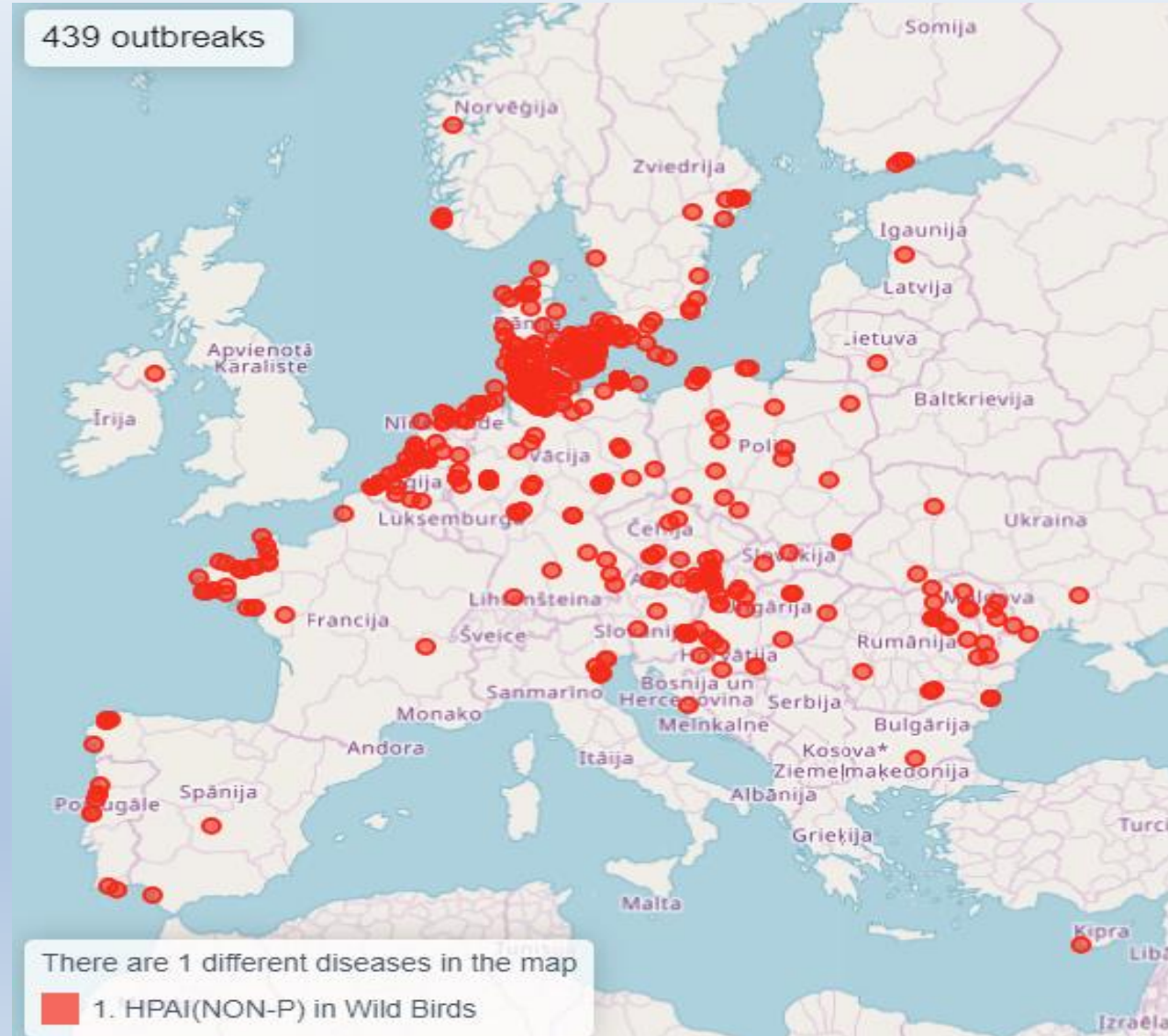

Pārtikas un veterinārais dienests

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

APPG uzliesmojumi **savvaļas putniem (01.01.-23.09.)**, no ADIS

Pārtikas un veterinārais
dienests

Augsti patogēnā putnu gripa savvaļas putniem Latvijā 2024

Izmeklēto savvaļas putnu skaits pa mēnešiem uz APPG

Gads	Izmeklēto savvaļas putnu skaits	Putnu gripa NAV konstatēta	Putnu gripa IR konstatēta	Piezīmes
2024				
Janvāris	1	1	0	
Februāris	0	0	0	
Marts	14	14	0	
Aprīlis	22	21	1	baltpieres zoss (H5N1)
Maijs	8	8	0	
Jūnijs	2	2	0	
Jūlijs	10	10	0	
Augusts	4	4	0	
Septembris	1	1	0	
Kopā 2024. gadā	62	61	1	

Pārtikas un veterinārais
dienests

Putnu gripas uzraudzība

VGPVI Rīk.Nr.91 (02.05.2024.) Par putnu gripas monitoringa programmu piemājas saimniecībās 2024. gada pavasarī

Rīkojums ir spēkā no 2024. gada 8.maijam līdz 31. maijam.

Dienvidzemgales pārvaldes uzraudzības teritorijā piemājas saimniecībās plānoti 15 asins paraugi izmeklēšanai uz putnu gripu (3 novietnēs pa 5 paraugiem).

VGPVI Rīk.Nr.174 (30.09.2024.)Par putnu gripas monitoringa programmu PVD reģistrētajās un piemājas mājputnu novietnēs

2024. gada rudenī

Rīkojums ir spēkā no 2024. gada 3.oktobra līdz 1.novembrim.

Dienvidzemgales pārvaldes uzraudzības teritorijā plānoti paraugi:

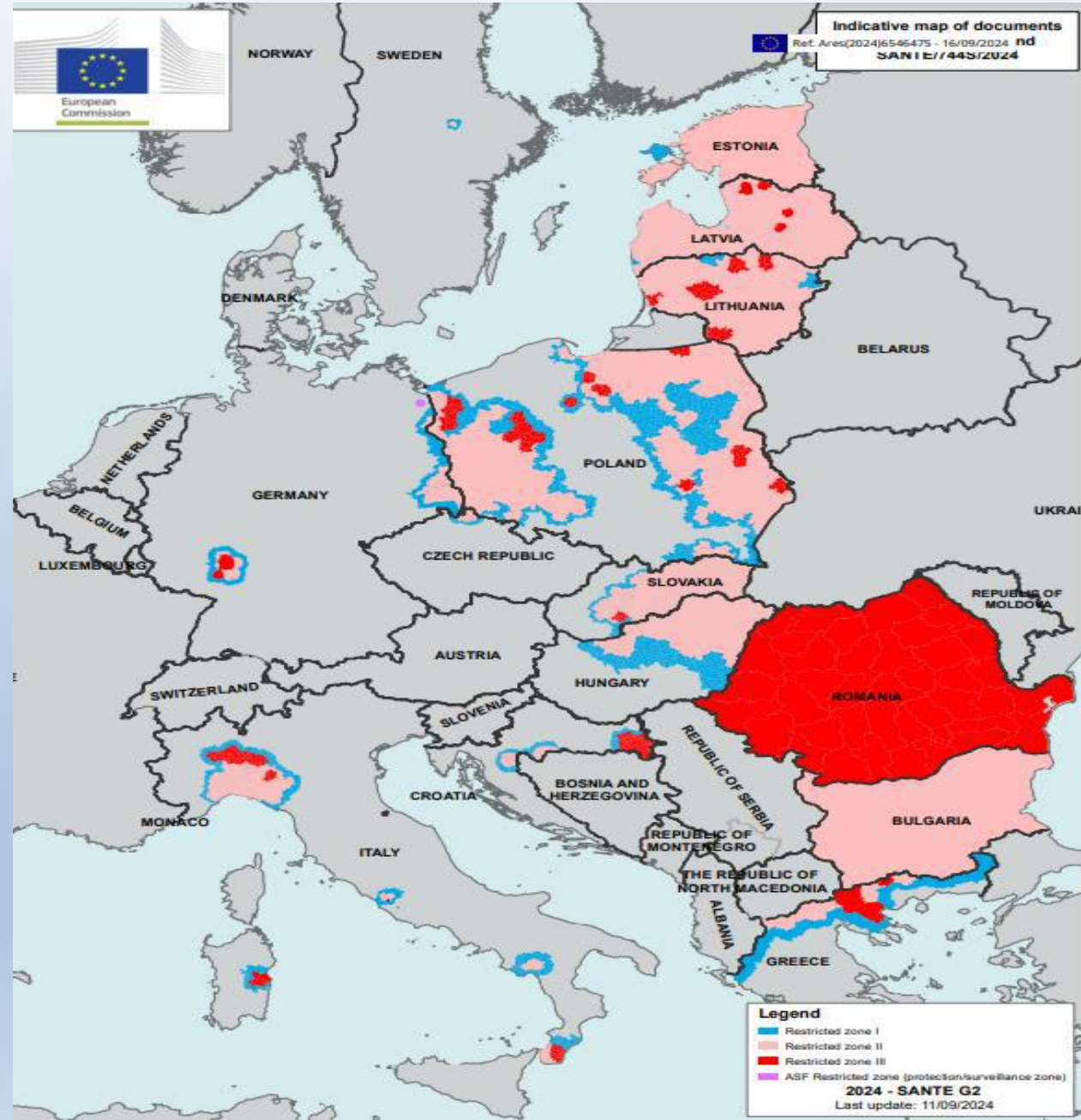
- Piemājas saimniecībās plānoti 10 asins paraugi izmeklēšanai uz putnu gripu (2 novietnēs pa 5 paraugiem).
- PVD reģistrētajās mājputnu novietnēs plānoti 265 paraugi (8 novietnēs)

>>> Saņemot informāciju par beigtiem savvaļas putniem (ūdensputni), tiek ņemti paraugi izmeklēšanai uz Putnu gripu

Āfrikas cūku mēris

Pārtikas un veterinārais dienests

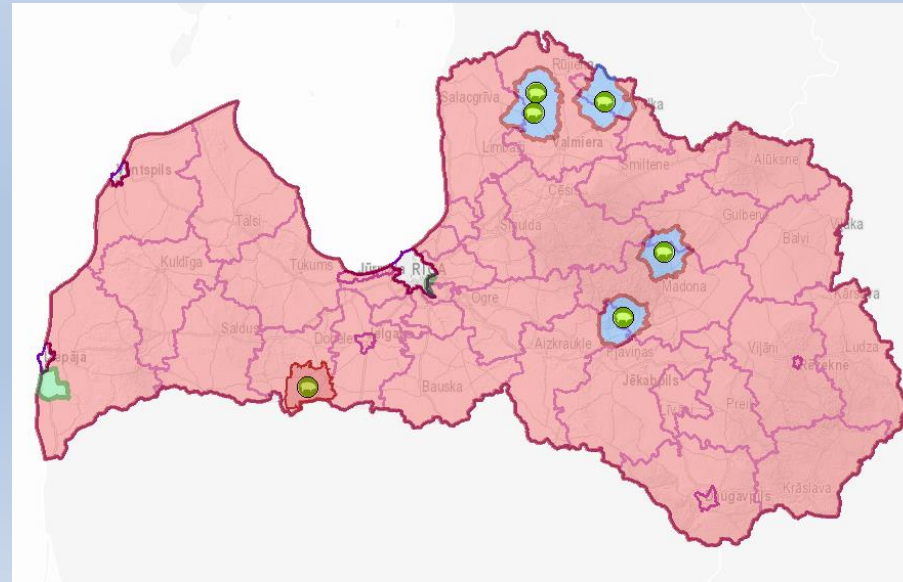

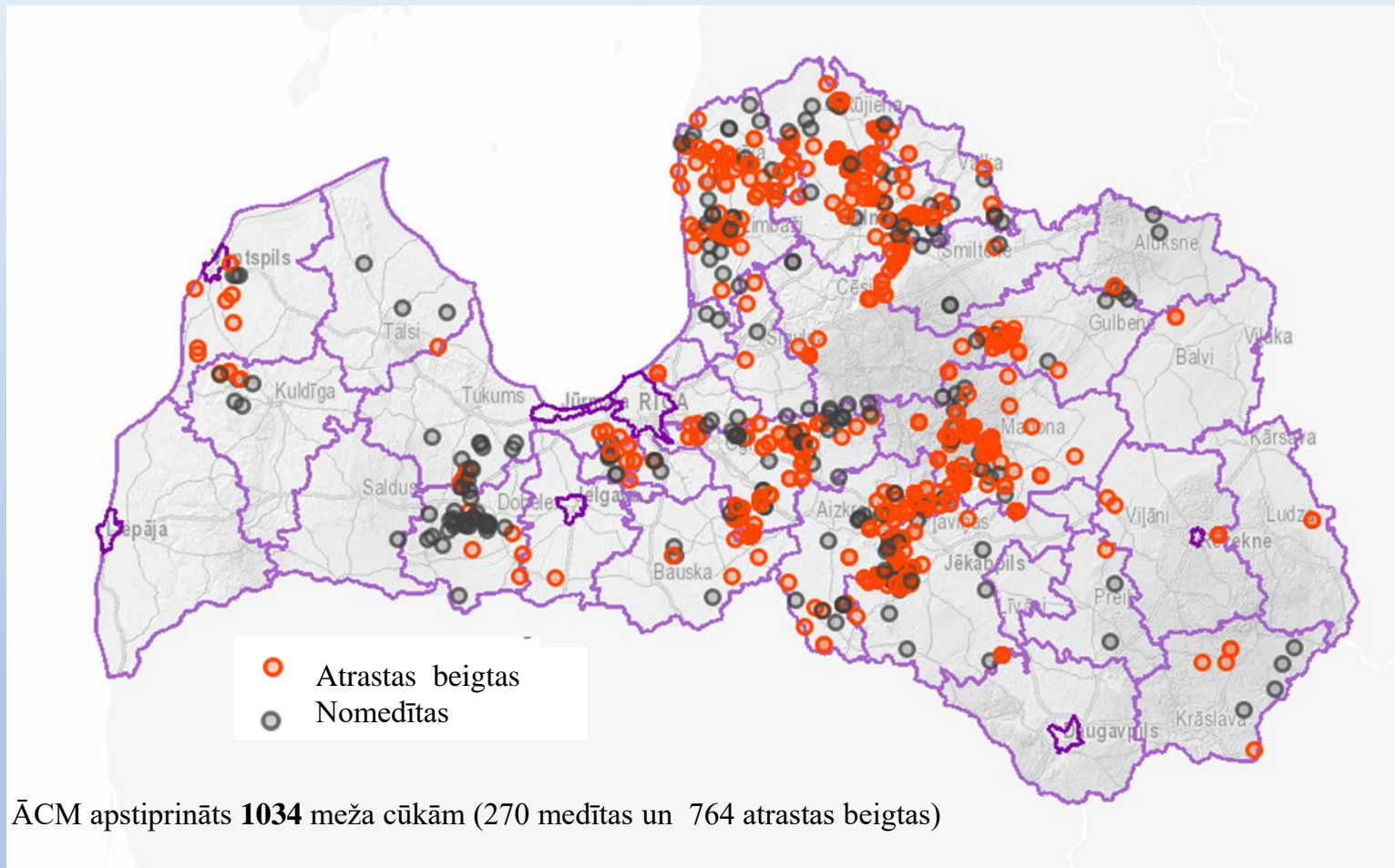
Pārtikas un veterinārais
dienests

Āfrikas cūku mēris 2024. g. - mājas cūkas

Nr.p.k.	Date	Address	Number of pigs
1	20.06.2024	Valmieras novads Matīšu pagasts	527
2	21.06.2024	Madonas novada Kalsnavas pagasts	2
3	25.06.2024	Valmieras novada Vecates pagasts	24
4	05.07.2024	Madonas novada Cesvaines pagasts	2
5	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	2
6	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	1
7	09.10.2024	Dobeles novads Tērvetes pagasts	14

ĀCM meža cūku populācijā 2024 (līdz 15.10.)

ĀCM

PVD Dienvidzemgales (Bauskas, Dobeles, Jelgavas, Olaines, Ķekavas novadi un Jelgavas pilsēta) teritorijā:

ĀCM II riska zona

Šogad 37 gadījumos saņemta informācija par atrastu beigtu mežacūku, 16 gadījumos apstiprināts Āfrikas cūku mēris, No kuriem 2 pozitīvi gada pirmajā pusgadā un 14 pēc šī gada 1.jūlija.

Bauskas novada teritorijā – 3 (jūlija mēnesī Kurmenes, Dāviņu un Bārbeles pagastos).

Jelgavas novada teritorijā – 2

Dobeles novada teritorijā – 5

Olaines novada teritorijā – 5

Ķekavas novada teritorijā - 1

ĀCM PVD Dienvidzemgales (Bauskas, Dobeles, Jelgavas, Olaines, Ķekavas novadi un Jelgavas pilsēta) teritorijā

ĀCM II riska zona

Turpinās nomedīto meža cūku izmeklējumi noteiktajās teritorijās.

<https://pvd.lvm.lv/?loc=540414;308053;1>

No medniekiem 2024.gadā (līdz 01.oktpbrim) pieņemti **1138** mežacūku asins paraugi laboratoriskai kontrolei, no kuriem **39** paraugos konstatēts ĀCM vīruss.

UZMANĪBU!

no 1. oktobra

**jauna kārtība
meža cūku
asins paraugu
nodošanai**

No 1. oktobra meža cūku asins paraugu jānodod nevis PVD teritoriālajā struktūrvienībā kā līdz šim, bet gan uzreiz zinātniskā institūta BIOR laboratorijā.

Kārtība paredz, ka medniekam, ievērojot biodrošības prasības, jānoņem nomedītās meža cūkas asins paraugs, tas atbilstoši jānoformē – noņemtais paraugs jāiepilda vienreizlietojamā, noslēdzamā trauciņā un norādot uz tā nomedītās mežacūkas licences (marķiera) numuru un mednieka kontakttālruni un tas jānogādā zinātniskā institūta BIOR laboratorijā.

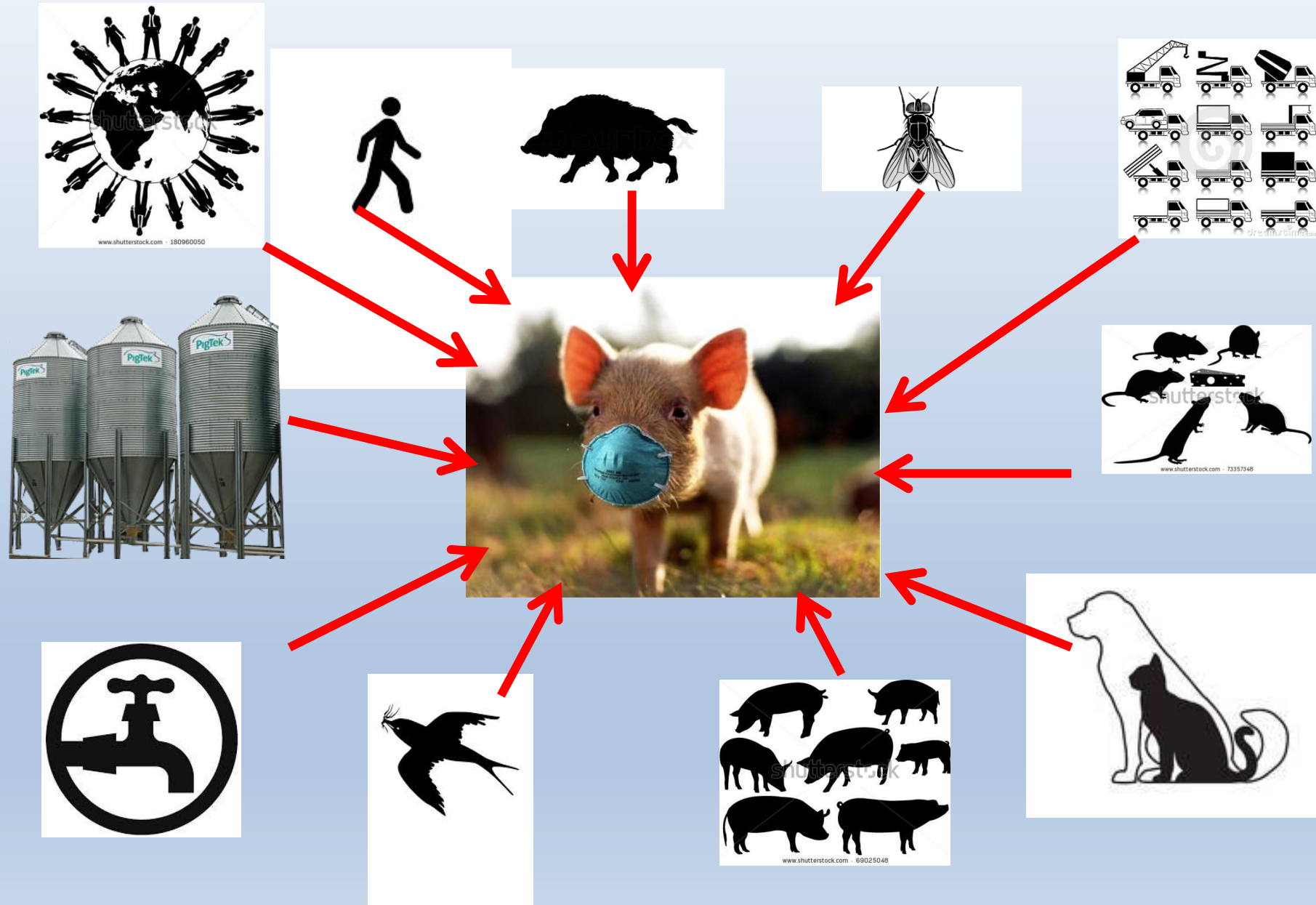
Nomedītās meža cūkas obligāti ir jāizmeklē uz ĀCM, ja:

1. tās ir nomedītas ĀCM vīrusa augsta riska teritorijās (Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamās teritorijas),
2. meža cūkas paredzētas pārtikas apritei (pārstrādes uzņēmumā),
3. nomedītajām meža cūkām ir konstatētas slimību pazīmes.

Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamā teritoriju saraksts pieejams PVD tīmekļvietnē sadaļā “Medniekiem” - <https://www.pvd.gov.lv/lv/medniekiem>, kā arī ĀCM interaktīvajā kartē, izvēloties slāni “Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamās teritorijas” - <https://pvd.lvm.lv/?loc=540414;308053;1>

Par katru izmeklēšanai derīgu asins paraugu, mednieks, tāpat kā līdz šim, saņem kompensāciju 30 EUR. Lai saņemtu samaksu, mobilajā lietotnē “Mednis” ir jāievada mednieka privātpersonas konta numurs.

Slimību ievazāšanas riski novietnē

Secinājumi

- ĀCM draudi joprojām lieli
- Riski: meža cūkas, cilvēks, inficēta gaļa, piemājas saimniecības
- Vakcīna vēl nav izstrādāta
- Ieviests Biodrošības pasākumu plāns – vienīgais glābiņš cūku novietnēs

Pārtikas un veterinārais
dienests

Paldies par uzmanību!